

Sygn. akt II C 979/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi, w II Wydziale Cywilnym,

w składzie: Przewodniczący: SSO Mariola Kaźmierak

Protokolant: sekr. sąd. Dorota Jankiewicz

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2014 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa A. M.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł.

o ustalenie nieważności uchwały

1.ustala, iż uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł. numer (...) z dnia 17 czerwca 2014 roku jest nieważna;

2.zasądza od Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł. na rzecz A. M. kwotę 200 zł (dwieście złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt II C 979/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 3 lipca 2014 r., skierowanym przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł., powód A. M. wniósł o uchylenie z powodu nieważności uchwały nr (...) w sprawie odwołania go ze stanowiska prezesa Zarządu SM (...), podjętej przez Walne Zgromadzenie członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w dniu 17 czerwca 2014 r. oraz o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu żądania powód wskazał, iż uchwała zapadła wbrew porządkowi obrad i z naruszeniem zasady tajności głosowania, wynikającej z art. 35 § 2 prawa spółdzielczego .

/pozew k. 2-4/

W odpowiedzi na pozew z dnia 30 lipca 2014 r. pozwana spółdzielnia uznała powództwo w całości i wniosła o rozstrzygnięcie o kosztach postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska strona pozwana przyznała, iż w pozwie został przedstawiony stan faktyczny zgodnie z rzeczywistym przebiegiem Walnego Zgromadzenia członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w dniu 17 czerwca 2014 r. Nie budził także żadnego zastrzeżenia pozwanej, załączony przez powoda protokół z obrad tego zgromadzenia, co do treści w nim zawartych. Pozwana spółdzielnia przyznała, że zaskarżona uchwała została podjęta przez Walne Zgromadzenie z naruszeniem obowiązujących przepisów Statutu spółdzielni oraz przepisów ustawy Prawo Spółdzielcze.

/odpowiedź na pozew k. 44-45/

Na rozprawie w dniu 19 listopada 2014 r. powód zmodyfikował żądanie pozwu, wnosząc o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...), w miejsce dotychczasowego żądania jej uchylenia. Strona pozwana uznała powództwo w zmodyfikowanej postaci i zajęła stanowisko jak w odpowiedzi na pozew. /protokół k 65 – 00:01:54, 00:03:14 i k. 65 odw. – 00:12:26, 00:13:00/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód – A. M. jest członkiem pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł. i jednocześnie Prezesem jednoosobowego Zarządu tej spółdzielni.

/bezsporne; odpis KRS k. 5 -10/

Zgodnie z § 32 ust.1 statutu pozwanej spółdzielni Zarząd kieruje działalnością Spółdzielni i reprezentuje ją na zewnątrz. W ustępie 2 tego paragrafu zawarto w statucie zapis, iż Zarząd jest jednoosobowy i jest nim Prezes wybrany przez Radę Nadzorczą w głosowaniu tajnym, na czas nieokreślony. Zarząd jednoosobowy nie może dokonywać czynności w sprawach wynikających ze stosunku członkostwa. Paragraf 30 wskazanego statutu uprawnia Radę Nadzorczą do wyboru i odwoływania członków Zarządu. /statut k. 30-39/

W myśl § 24 statutu pozwanej spółdzielni o czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia członkowie Spółdzielni oraz Krajowa Rada Spółdzielcza powinni być powiadomieni pisemnie, co najmniej na 21 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Projekty uchwał i żądania zamieszczenia oznaczonych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia mają prawo zgłaszać: Zarząd, Rada Nadzorcza i członkowie. Projekty tych uchwał, w tym uchwał przygotowywanych w wyniku tych żądań, powinny być wykładane na co najmniej 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Członkowie mają prawo zgłaszać projekty uchwał i żądania, o których mowa w zdaniu wcześniejszym, w terminie do 15 dni przed dniem posiedzenia Walnego Zgromadzenia. Projekt uchwały zgłaszanej przez członków spółdzielni musi być poparty przez co najmniej 10 członków. Członek ma prawo zgłaszania poprawek do projektów uchwał nie później niż na 3 dni przed posiedzeniem Walnego Zgromadzenia. /statut k. 30-39/

W dniu 17 czerwca 2014 r. odbyło się Walne Zgromadzenie członków pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej, któremu przewodniczył R. I.. W Zgromadzeniu uczestniczyło około 120 członków.

/protokół k. 14- 27; zeznania świadka R. I. k. 65 odw.- 00:06:44 i 00:10:43/

Tego dnia na przedmiotowym zgromadzeniu został przyjęty Regulamin obrad Walnego Zgromadzenia członków pozwanej Spółdzielni.

/Regulamin k. 11-13/

W § 5 ust 7 przyjętego regulaminu wymieniono sprawy, w których można zgłaszać wnioski formalne. W szczególności w punkcie b wskazanego §5 ust. 7 tego regulaminu wskazano, że w sprawie zmiany porządku obrad Zgromadzenia można zgłaszać wnioski formalne. /Regulamin k. 11-13/

Zgodnie z § 5 ust. 8 Regulaminu Zgromadzenie rozstrzyga przez głosowanie o przyjęciu bądź odrzuceniu wniosku formalnego, po wysłuchaniu jednej wypowiedzi „za” i jednej wypowiedzi „przeciw” dotyczących zgłoszonego wniosku. /Regulamin k. 11-13/

Podczas dalszych obrad w dniu 17 czerwca 2014 r. Przewodniczący zgromadzenia – R. I. poinformował zebranych, że wpłynął do niego wniosek o odwołanie powoda z funkcji Prezesa Zarządu, który nie był wciągnięty wcześniej do porządku obrad w dniu 17 czerwca 2014 r.

/bezsporne; a nadto protokół k. 14-27; porządek obrad k. 28; zeznania świadka R. I. k. 65 odw.- 00:06:44/

Powyższy wniosek, jako zmierzający do uzupełnienia porządku obrad, miał charakter wniosku formalnego. / bezsporne/

Przewodniczący przed poddaniem pod rozstrzygnięcie wniosku formalnego o zmianie porządku obrad i wprowadzenie do niego wniosku o odwołanie Prezesa Zarządu, nie dopuścił nikogo do zabrania głosu w tej sprawie.

/bezsporne; a nadto protokół k. 14-27/

W dalszej części zebrania Przewodniczący poddał pod głosowanie jawne uchwałę o odwołaniu A. M. z funkcji Prezesa Zarządu spółdzielni. /bezsporne; a nadto protokół k. 14-27/

Przed przystąpieniem do przeprowadzenia głosowania, obecny na sali mec. W. zwrócił Przewodniczącemu – R. I. uwagę, iż warunkiem koniecznym dla ważności głosowania jest, aby miało ono charakter tajny. Ponad połowa obecnych członków Zgromadzenia opuściła w tym momencie salę obrad.

/protokół k. 14-27/

Członkowie zgromadzenia głosując w sposób jawny, przez podniesienie rąk podjęli uchwałę nr (...), mocą której odwołali A. M. ze stanowiska Prezesa Zarządu S.M. (...) wobec nieudzielenia mu absolutorium przez Walne Zgromadzenie. Za przyjęciem uchwały głosowało 55 członków, przeciwko 2 członków, wstrzymało się od głosu 3 członków, natomiast pozostali członkowie uczestniczący w Zgromadzeniu (około 65 osób), zdążyli już opuścić

salę, nie biorąc udziału w głosowaniu.

/bezsporne; a nadto protokół k. 14-27; uchwała k. 29; zeznania świadka R. I. k. 65 odw.- 00:10:43/

Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd oparł się na powołanych dowodach z dokumentów oraz zeznaniu świadka R. I.. W niniejszej sprawie de facto nie było sporu zarówno na płaszczyźnie prawnej, a nie faktycznej, jako że pozwana spółdzielnia przyznała wszystkie okoliczności przytoczone w pozwie oraz zawartą w nim argumentację prawną.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

W przedmiotowej sprawie zaskarżona uchwała dotycząca wadliwego odwołania Prezesa Zarządu, jako sprzeczna z ustawą jest nieważna.

Wadliwe odwołanie, podobnie jak wadliwy wybór członka organu spółdzielni powoduje względną nieważność wyboru, a stwierdzenie jego nieważności może nastąpić w wyniku zaskarżenia we właściwym czasie tego wyboru w drodze powództwa wytoczonego przez członka spółdzielni w trybie art. 42 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. prawo spółdzielcze (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. poz. 1443). Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach z dnia 6 lutego 2013 r. w sprawie I ACa 591/12 (Lex nr 1286516).

Stosownie do treści art. 42 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. prawo spółdzielcze (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. poz. 1443) członek spółdzielni może zaskarżyć do sądu uchwałę z powodu jej niezgodności z prawem lub postanowieniami statutu.

W myśl art. 41 §1 wskazanej ustawy walne zgromadzenie może podejmować uchwały jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad podanych do wiadomości członków w terminach i w sposób określonych w statucie. O czasie, miejscu i porządku obrad walnego zgromadzenia zawiadamia się członków, związek rewizyjny, w którym spółdzielnia jest zrzeszona, oraz Krajową Radę Spółdzielczą w sposób i w terminach określonych w statucie (art. 40 §1 Prawa Spółdzielczego). Walne zgromadzenie może - jako najwyższy organ spółdzielni - wyrazić swoje stanowisko w każdej sprawie dotyczącej spółdzielni, jeśli tylko zostanie ona wprowadzona do porządku dziennego obrad we właściwym trybie (podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 września 2006 r. w sprawie I CSK 101/06 Lex nr 223187). Walne zgromadzenie nie może poszerzyć porządku obrad podanego do wiadomości członkom w trybie art. 40 § 1 Prawa Spółdzielczego, choćby w jego obradach brali udział wszyscy członkowie spółdzielni i nikt nie zgłaszał sprzeciwu. Może ono jednak zmienić kolejność spraw umieszczonych w takim porządku albo nawet postanowić o wykreśleniu z porządku obrad niektórych spraw.

Jak wynika z niekwestionowanego przez strony przebiegu w dniu 17 czerwca 2014 r. Walnego Zgromadzenia pozwanej Spółdzielni, w porządku obrad nie przewidziano głosowania nad uchwałą o odwołaniu Prezesa Zarządu - A. M., a zatem wprowadzenie przez przewodniczącego do porządku obrad takiej uchwały, bez uprzedniego wysłuchania głosu „za” i „przeciw” było sprzeczne nie tylko ze statutem pozwanej spółdzielni, ale także z obowiązującym art. 41 §1 Prawa Spółdzielczego.

W przedmiotowej sprawie sprzeczny z prawem był nie tylko sposób wprowadzenia pod głosowanie zaskarżonej uchwały, ale także przyjęty i przeprowadzony sposób głosowania nad tą uchwałą.

Zgodnie z art. 35 § 2 Prawa Spółdzielczego wybory do organów spółdzielni w tym m.in. do zarządu dokonywane są w głosowaniu tajnym spośród nieograniczonej liczby kandydatów. Odwołanie członka organu następuje także w głosowaniu tajnym. Od reguł zawartych w tym przepisie nie ma wyjątków i mają one charakter iuris cogentis.

W razie stwierdzenia sprzeczności z ustawą każdy członek spółdzielni ma interes prawny w wytoczeniu powództwa o stwierdzenie nieważności takiej uchwały ze skutkiem *ex tunc*. W razie zatem zbiegu podstaw wynikających z przepisu art. 42 § 2 i 42 § 3 prawa spółdzielczego pierwszeństwo ma tzw. bezwzględna nieważność będąca wynikiem sprzeczności z ustawą (tak też wyrok SN z 14.03.2013, ICSK 382/12. Legali i wyrok SA w Krakowie z 14.09.2012, IACa 784/12, Lex)

Dlatego też, powód powołując się na bezwzględną nieważność – ostatecznie wniósł o ustalenie nieważności uchwały, a nie jej uchylenie.

W piśmiennictwie dominuje pogląd, iż nie tylko wybór lub odwołanie wymaga przeprowadzenia tajnego głosowania, ale konieczne jest uczynienie o tym wzmianki w protokole z obrad. Nie ma wątpliwości, iż tajność głosowania polega na podejmowaniu uchwał w taki sposób, aby treść samego aktu głosowania osoby uprawnionej nie mogła być znana innym uczestnikom zgromadzenia. Temu służy zorganizowanie odpowiednich warunków głosowania, gwarantujących tajność procesu decyzyjnego wyborcy, tj. zapewniających możliwość anonimowego oddania głosu, w miarę możliwości w odosobnieniu (podobnie Sąd Apelacyjny w Białymstoku z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie I ACa 296/12 Lex nr 1217624).

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy należy podkreślić, że głosowanie nad zaskarżoną uchwałą miało z całą pewnością charakter jawny, jako że odbywało się poprzez podniesienie ręki, co zostało odnotowane w protokole obrad. Taki sposób przeprowadzenia głosowania było sprzeczne z przepisami ustawy i musi skutkować uznaniem zaskarżonej uchwały nr (...) z dnia 17 czerwca 2014 r. za nieważną, na podstawie art. 42 §2 Prawa Spółdzielczego.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela pogląd zawarty w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 3 czerwca 2014 r. w sprawie I ACa 1559/13 (Lex nr 1493905), iż wytaczając powództwo na podstawie art. 42 § 2 i 3 ustawy z 1982 r. - Prawo spółdzielcze członek spółdzielni może powoływać zarzuty o charakterze merytorycznym (odnoszące się do niezgodności treści uchwały z ustawą lub statutem), jak i formalne (wskazywać wady postępowania). Jednakże uchybienia natury formalnej, które miały miejsce przy podjęciu uchwały uzasadniają uchylenie tej uchwały tylko wówczas, jeżeli miały lub mogły mieć wpływ na jej treść. Oczywiście, że brak tajności procesu decyzyjnego członka spółdzielni, skutkować mogło oddaniem przez niego głosu z uwzględnieniem opinii innych członków, bądź pod presją czy naciskiem emocjonalnym, którym ulec mógł konkretny wyborca. Nie ma wątpliwości, iż w tym przypadku uchybienia natury formalnej, przede wszystkim w postaci niedochowania tajności głosowania, co najmniej mogły mieć wpływ na sposób głosowania, co do treści tej uchwały, tym bardziej, że jak wynika z ustalonego stanu faktycznego z około 120 członków obecnych na Walnym Zgromadzeniu na sali podczas głosowania zostało tylko 55 osób. Znaczna część (ponad połowa obecnych) osób opuściła obrady w momencie poddania pod głosowanie odwołania prezesa. Prawdopodobnie nastąpiło to z uwagi na wyrażenie sprzeciwu przeciwko głosowaniu w tej sprawie i w tej formie, gdyż jak wynika to z protokołu byli to członkowie popierający zarząd.

Należy nadto podkreślić, iż strona pozwana uznała powództwo w całości, zarówno w odpowiedzi na pozew jak i na rozprawie w dniu 19 listopada 2014 r., potwierdzając tym samym stanowisko powoda. W myśl przepisu art. 213 § 2

k.p.c. sąd jest tym uznaniem związany, gdyż w świetle ustaleń poczynionych w sprawie nie jest ono sprzeczne z prawem ani z zasadami współżycia społecznego oraz nie zmierza do obejścia prawa.

Z powyższych względów Sąd uwzględnił powództwo w całości i ustalił, iż uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł. numer (...) z dnia 17 czerwca 2014 r. jest nieważna.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zapadło w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażoną w art. 98 k.p.c.

Uwzględniając fakt, iż powód wygrał powództwo w całości, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 200 zł tytułem poniesionej przez niego opłaty sądowej ustalonej na podstawie art. 27 pkt 8a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (tekst jedn.- Dz.U. z 2014 r., poz. 1025).